

Sygn. akt I NSW 24/19

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu E. R.

przeciwko okoliczności wyboru Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej
Nr (...) w S.,

przy udziale:

Prokuratora Generalnego, Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 11 lipca 2019 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

E. R. pismem z dnia 31 maja 2019 r. wniosła protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. z 2019 r., poz. 365 ze zm.) przeprowadzonych 26 maja 2019 r. W ocenie skarżącej Obwodowa Komisja Wyborcza nr (...) w S. została obsadzona w sposób wadliwy i niezgodny z prawem, a jej członkowie nieprawidłowo się zachowywali.

W proteście E. R. podniosła zarzut:

1. niezgodnego z przepisami ustawy z dnia stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2019 r., poz. 684 ze zm.; dalej: Kodeks wyborczy) wyboru Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej (...) w S., na dowód czego przedstawiła wydruk sms;

2. wykonywania przez Komisję zadań w godzinach 14.00-17.00 w składzie pięcioosobowym, tj. mniejszym niż 2/3 pełnego składu (w skład komisji wchodziło 11 osób);

3. nepotyzmu w stosunku do osób ustalających skład Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. (w skład komisji wchodziły osoby spokrewnione ze sobą, tj. matka i syn oraz córka i ojciec);

4. powołania na stanowisko Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. sekretarki Zastępcy Prezydenta Miasta S.;

5. braku sprawowania przez Przewodniczącą Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. nadzoru nad zachowaniem członka komisji w lokalu wyborczym i obrazę godła państwa polskiego, gdyż „podczas głosowania wyborcy byli świadkami siedzenia przy biurku członka komisji, który swobodnie rozmawiał z Przewodniczącą, przez co wyborcy nie czuli się swobodnie”.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest, pismem z dnia 12 czerwca 2019 r. wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu z uwagi na sformułowanie w proteście zarzutów w sposób nie odpowiadający treści art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza przedstawiając w odpowiedzi na protest swoje stanowisko wyjaśniła, że nie sformułowano w nim jakiegokolwiek zarzutu przestępstwa przeciwko wyborom. W ocenie Komisji, skarżąca nie zakwestionowała wyniku wyborów i nie wniosła o stwierdzenia ich nieważności. W konsekwencji Państwowa Komisja Wyborcza powołując się na art. 241 § 3, art. 243 § 1 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego wniosła o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej, po przedstawieniu argumentów prezentujących jego stanowisko wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest E. R. wobec niespełnienia warunków określonych przez art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego należało pozostawić bez dalszego biegu.

Odnosząc się do poniesionych w proteście zarzutów Sąd Najwyższy wyjaśnia, że na podstawie art. 101 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborca może realizować przysługujące mu powszechne prawo wyborcze. Jednym z uprawnień, które w tym zakresie mu przysługują jest prawo do złożenia protestu przeciwko ważności wyborów. Sądem właściwym do jego rozpoznania jest Sąd Najwyższy. Zasady, tryb przeprowadzania oraz warunki ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej określa Kodeks wyborczy.

Ogólne unormowania dotyczące protestów wyborczych sformułowane są w Rozdziale X Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu: dopuszczenia się przeciwko nim przestępstwa, określonego w Rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mających wpływ na ich wynik (pkt 2). Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu, protest wniesiony z powodu dopuszczenia się przeciwko nim przestępstwa, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego, dotyczących głosowania, ustalenia jego wyników lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Ponadto, zgodnie z art. 82 § 3 Kodeksu wyborczego protest przeciwko ważności wyborów posła do Parlamentu Europejskiego może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego.

Przepisy określające zasady wnoszenia protestów przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej i tryb ich rozpatrywania zawarto w art. 336 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z nim do protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów

do Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 241-246 Kodeksu wyborczego, określające zasady jego wnoszenia.

Ustosunkowując się do wniesionego protestu Sąd Najwyższy wyjaśnia, że E. R. wskazuje, że jest członkiem Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. i jako ten podmiot wnosi środek zaskarżenia. Jest to o tyle istotne, że z art. 2 § 2, art. 82 § 3 oraz z art. 82 § 5 Kodeksu wyborczego jednoznacznie wynika, że protest może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego, a także przewodniczący właściwej komisji wyborczej i pełnomocnik wyborczy. Oznacza to, że „żadne inne podmioty – osoby lub organizacje nie są uprawnione do wnoszenia protestów przeciwko ważności wyborów” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2011 r., III SW 119/11). Protest nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżąca nie sformułowała w nim jakiegokolwiek zarzutu przestępstwa przeciwko ważności wyborów. Nie podniosła przy tym żądania stwierdzenia nieważności wyborów oraz nie kwestionowała ich wyniku. Wniesiony protest oparty został na zarzucie wadliwej i niezgodnej z prawem obsady Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. oraz nieprawidłowego zachowania się jej członków. Protest nie spełnia więc warunków określonych przez art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego. Zarzuty E. R. nie odnoszą się do wykazania, że popełnienie przestępstwa oraz deliktu wyborczego rzutowało na przebieg głosowania, ustalenie jego wyniku lub wyników wyborów.

Z powyżej wskazanych względów, protest E. R. na podstawie art. 241 § 3 w związku z art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego, należało pozostawić bez dalszego biegu.